Fővárosi Ítélőtábla
3.Bf.55/2008/7. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítélőtábla, mint másodfokú bíróság a 2008. év október hó 9. napján tartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta és kihirdette a következő

Í T É L E T E T:

Az emberölés bűntette és más bűncselekmény miatt a vádlott ellen indított büntető ügyben a Fővárosi Bíróság 2007. év november hó 20. napján kihirdetett **5.B.961/2006/48.** számú ítéletét annyiban **változtatja meg**, hogy a vádlott személyi szabadságot sértő cselekményét személyi szabadság megsértése (Btk. 175. § (1) és (3) bekezdés a./ pont) bűntettének minősíti.

A bűnjelként lefoglalt tárgyak közül 2 db. papírpénzként megjelölt összesen 2.000 (kettőezer) forint lefoglalásának megszüntetését mellőzi és ezeket a bűnügyi költség megfizetésének biztosítására visszatartja.

Az 1-8, 11-15, 18-22, 38-43 tételszám alatt bevételezett nyomok lefoglalásának megszüntetését és megsemmisítésüket mellőzi azzal, hogy ezeket kezelés végett a nyomozó hatóság részére rendeli kiadni.

A vádlott által fizetendő polgári eljárási illeték összegét 1.914,- (egyezer-kilencszáztizennégy) forintra mérsékli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendeli az általa az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásba eltöltött időt is.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

A Fővárosi Bíróság 2007. év november hó 20. napján kelt 5.B.961/2006/48. számú ítéletével a vádlottat nyereségvágyból elkövetett emberölés bűntette és személyi szabadság megsértésének bűntette miatt halmazati büntetésül 13 év fegyházbüntetésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatalánál 1-44. sorszámon kezelt bűnjelekről és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, ellene a vádlott az ok megjelölése nélkül, védője a tényállás téves megállapítása és az ítélet megalapozatlansága miatt, felmentésért jelentett be fellebbezést.

A vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában vitatta a tényállás megalapozottságát, mivel a sérülés okozásának pontos mechanizmusa, annak szándékos vagy véletlenszerű volta nem került feltárásra. Kifogásolta továbbá a vádlotti cselekmény nyereségvágyból elkövetettnek minősítését is, tekintettel arra, hogy a vádlott „a sajátjának vélt pénzt" követelte vissza, ezért a minősített eset megállapításához szükséges anyagi haszonszerzési célzat nem áll fenn. Álláspontja szerint a vádlott cselekménye csak az önbíráskodás bűntettét valósítja meg. A kiszabott büntetést eltúlzottan súlyosnak értékelte és a cselekmény jogi minősítésének megváltoztatása mellett annak enyhítésére tett indítványt.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészég BF.626/2007/3. számú átiratában a vádlott cselekményét a Btk. 175.§ (3) bekezdés a./ pontja szerinti aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértése bűntettének indítványozta minősíteni, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság a felkészülés során észlelte a videofelvétel képei és az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás közti ellentmondást. Erre tekintettel nem volt mellőzhető bizonyítás elrendelése és a felvételek ismételt lejátszása arra a körülményre is figyelemmel, hogy pontosan nem volt megállapítható, hogy a Fővárosi Bíróság mely videofelvételeket tekintett meg a tárgyaláson. A nyilvános ülésre kitűzött ügyben ezért tárgyalásra tért át a Fővárosi Ítélőtábla. Ennek során több alkalommal levetítette az iratok mellett kezelt, kék borítóban elhelyezett 3-as számú dvd lemezt, amely a vád tárgyává tett cselekményt rögzítette.

A bizonyítási eljárást követően a védő fellebbezését az írásban benyújtottal egyezően fenntartotta; a vádlott által a büntetés-végrehajtási intézetben elszenvedett balesetre és a büntetlen előéletére hivatkozással a vele szemben kiszabott büntetés enyhítését indítványozta.

A vádlott felszólalásában sajnálkozásának adott hangot: előadta, hogy nem akarta megölni a sértettet, szándékossága még a rablás tekintetében is hiányzott.

Az ügyész felszólalásában a bizonyítás eredményeként a tényállás pontosítására tett indítványt. Egyebekben az átiratában foglaltakat fenntartva a minősítés megváltoztatása mellett az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A Fővárosi Ítélőtábla a Fővárosi Bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348.§ (1) bekezdésére figyelemmel bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le az eljárását. A tényállás megállapításához szükséges bizonyítékokat beszerezte és azokat értékelési körébe vonta.

A részletes tanúkihallgatások mellett külön kiemelést érdemel az ügyben kirendelt szakértők meghallgatása. Így a Fővárosi Bíróság az általa kirendelt igazságügyi számítástechnikai szakértő mellett a védelem által felkért szakértőt bevonta az eljárásba annak tisztázására, hogy a vád tárgyává tett cselekményt rögzítő kamerafelvételek manipuláltak-e vagy sem. Mindkét szakértőt meghallgatta a tárgyaláson is, szakvéleményeiket ütköztette és a köztük lévő - a digitális TV közvetítés közben észlelhető pár kocka kimaradásának okára vonatkozó - ellentmondást feloldotta. Ennek eredményeként állapította meg, hogy a képrögzítés automatikusan történt, a kockák kiesése üzemeltetési hibának tudható be, a felvételek manipulációja pedig számítástechnikailag - a komoly biztonsági rendszernek köszönhetően - lehetetlen.

A vádlott által hivatkozott, de 1-es és 2-es tanúk által cáfolt kulcsolás tekintetében felmerülő ellentmondás feloldására az elsőfokú bíróság úgyszintén szakértőt rendelt ki. Az elkészült szakvélemény, majd a kiegészítő szakvélemény cáfolta a vádlott téves bekulcsolására vonatkozó előadását.

A számítástechnikai szakértői vélemények így tisztázták az előzményeket, egyben cáfolták azt is, hogy a vádlott távozása után más személy követte el a bűncselekményt.

Ellentmondás merült fel a bíróság által kirendelt és a védelem által felkért igazságügyi orvosszakértők között is a sérülésnek az élettel összeegyeztethetetlen jellegét illetően. Az 1-es szakértő, a védelem által felkért igazságügyi orvosszakértő szakvéleménye szerint ugyanis egy azonnali életmentő tevékenység a sértett életét rendkívül nagy valószínűséggel megmentette volna. Az ellentmondás tisztázása céljából az elsőfokú bíróság a tárgyaláson mindkét igazságügyi orvosszakértőt együttesen is meghallgatta. Ennek során az 1-es szakértő annyiban módosította korábbi szakvéleményét, hogy csak egy rendkívül hamar érkező, olyan egység menthette volna meg a sértett életét, akik ilyen ellátásban kifejezetten járatosak.

Az elsőfokú bíróság a széles körűen lefolytatott bizonyítási eljárás során bár a bizonyítás anyagává tette és a tárgyaláson levetítette a cselekményt rögzítő kamera felvételeit, a tényállásban mégis tévesen állapította meg a látottakat. A felkészüléskor a másodfokú bíróság által a számítógép monitoron megtekintett felvételek eltérést mutattak az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláshoz képest. Az adathordózó másodfokú tárgyaláson történt többszöri lejátszásának eredményeként a Fővárosi Ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú ítélet a Be. 351. § (2) bekezdés c./ pontjába és b./ pontjának második fordulatába ütköző megalapozatlanságban szenved, mert az elsőfokú bíróság e tekintetben iratellenesen állapította meg a tényállást; továbbá hiányos a történeti tényállás abban a kérdésben, hogy mi volt az oka a sértett fülkébe történő bezárásának. Az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja - a felvett bizonyítás és az iratok tartalma - alapján a következőek szerint orvosolta:

- Az elsőfokú ítélet 5. oldal 1-4. mondatában írtakból **kirekeszti** azt, hogy a vádlott a sértettet **akként szúrta meg, hogy ezt megelőzően** „*folyamatos hátrálásra kényszerítette… eközben vette elő a kabátzsebéből a rugóskést… a sértett a kezeit széttárta, illetőleg védekezőleg maga elé tartva igyekezett a vádlottat nyugtatni és tőle megijedve, a háta mögött levő pult felé hátrált lassan. Amikor a pulthoz ért, a vádlott a jobb karjánál fogva, balkezével megragadta a sértettet és a jobb kezében tartott késsel* (ekkor) *szúrta meg".*
- Az előbbiek helyett azt állapítja meg, hogy a vádlott kaszinóba visszatérését követően a sértett kijött a pult mögül; ekkor már a vádlott jobb kezében volt a kés, közben bal kezével - az esetleges védekezés elhárítása céljából - megfogta a vele szemben álló sértett jobb felkarját, és szinte azonnal fentről-lefele irányulóan szúrta meg a kést a mellkas felső részének magasságába emelve, a váratlan mozdulat miatt védekezni nem tudó sértettet. A sértett bal kezét mellkasára szorítva, illetve a másik kezét védekezőleg maga elé tartva hátrált. A vádlott, aki továbbra is a kezében tartott késsel követte, újból nem szúrta meg, hanem a pult felé mutatva utasította, hogy menjen a pult mögötti fülkébe, amit a sértett teljesített (kék borítóban levő, 3-as számú dvd-n és a nyomozati iratok 559-585. oldalán látható felvételek).
- A pénz elvételét követően a vádlott azért zárta rá a sértettre a pénzkiadó fülke ajtaját, hogy a sértett a kaszinóból ne tudjon utána menni (a vádlott nyomozati iratok 839-841. oldalon, 16. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldal 1. bekezdésében tett vallomása).

Az előbbi pontosítással az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás irányadó a cselekmény elbírálása szempontjából. A tárgyaláson TV-n lejátszott, de különösképpen a másodfokú bíróság által számítógépen megtekintett dvd-felvételen egyértelműen látható és annak alapján cáfolható az a vádlotti védekezés, hogy cselekményét bármiféle, így kulcsolással kapcsolatos vita előzte volna meg. A kamera felvétele szerint a vádlottnál jóval vékonyabb testalkatú sértett védtelenül,

gyanútlanul lépett a pult mögül elő és másodperceken belül szenvedte el a halálos eredményhez vezető szívsérülést. A felvétel az elsőfokú ítélet arra történő utalását is cáfolta, mely szerint a visszatéréskor a vádlott úgy támadt a sértettre, hogy nem rögtön szúrta meg, hanem a sértett a pult felé hátrálás közben próbálta nyugtatni őt, ahol végül a szúrás érte. Ennek épp az ellenkezője volt megállapítható: a sértett a vádlottat a szúrást követően próbálta csitítani, őt ezt megelőzően, a pult mögüli kilépésekor érte a szúrás. A felvételeken látható, hogy a vádlott késhasználata **nem kaszáló jellegű**, hanem a mellkasára, vagyis létfontosságú szervre, felülről-lefelé **irányzott szúrás volt**, mely a szíven négyszeres sérülést okozott. A kamera felvételeiről fényképek készültek, melyeket a nyomozó hatóság a nyomozati iratok 559-589. oldalára fűzött be. Közülük az 563-571. oldaliak mutatják be a szúrás mechanizmusát. A felvételek mindenben alátámasztják 2-es és 3-as igazságügyi orvos-szakértők - többek között a szúrás felülről-lefelé irányára vonatkozó - véleményét. A tényállás módosítása folytán az elsőfokú ítélet 10. oldal 4. bekezdésében írtak a következőek szerint változnak: a sértett folyamatos hátrálása, kezének védekezésképpeni maga előtt tartása a **szúrást követően történt; az ezt megelőző szúrás pillanata jól látható a felvételen**.

Az enyhébb minősítést célzó védői fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a beszerzett és helyesen értékelt bizonyítékok alapján okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és cselekményét törvényesen minősítette a Btk. 166.§ (2) bekezdés c./ pontja szerint minősülő nyereségvágyból elkövetett emberölés bűntettének. Nem tévedett, amikor az alanyi és tárgyi tényezők alapján arra vont következtetést, hogy a vádlott a szúrás pillanatában a sértett életét egyenes szándékkal akarta kioltani. Az első fokú bíróság által írtak a tárgyi tényezők körében a tényállás módosítása kapcsán csak azzal egészítendők ki, hogy - szemben a védekezésével - a vádlott felülről-lefelé irányuló szúrást hajtott végre, nem pedig mintegy véletlenül sértette meg rugós késével a sértettet. Ez a körülmény is az ölésre utaló egyenes szándékot támasztja alá.
Szintén a tárgyi tényezők körében ugyanakkor már nem az ölésre utal - ellentétben az első fokú ítélet 16. oldal utolsó bekezdésében írtakkal, melyet a másodfokú bíróság kirekeszt az indokolásból - a sértett bezárása. Az első fokú bíróság által megállapítottakhoz képest ugyanis a tényállás e tekintetben is módosult: a szúrást követően újabbat a vádlott annak ellenére nem hajtott végre, hogy a sértett teljes mértékben kiszolgáltatott volt. Ehelyett könyörgését teljesítette: nem bántotta, hanem csak bezárta a fülkébe.

Az alanyi tényezők köréből kiemelendő az, hogy az első kaszinóban történt komoly veszteségét követően az utolsó forintjait játszotta el a vádlott a bűncselekmény helyszínén. A sértett megszúrását így nem kétséges, hogy a **minden áron** történő pénzszerzés motiválta.

Azon védelmi okfejtés, miszerint a vádlott az őt jogosan megillető vagy annak vélt összeg megszerzése végett ment vissza a kaszinóba, a minősített eset mellőzése tárgyában nem foghat helyt, az irányadó tényállás cáfolja a jogos(nak vélt)

követelésre vonatkozó vádlotti védekezést. Ezzel szemben ténykérdés, hogy a vádlott megszámolatlanul tulajdonított el a két kaszinóban elvesztett pénznél jóval meghaladó összeget a sértett megszúrását követően.

Ugyanakkor az elsőfokú ítélet 17. oldal utolsó, 18. oldal első bekezdésében az aljas indokra vonatkozó megállapítások tekintetében a másodfokú bíróság a következőkre mutat rá: az ölési cselekmény nem minősíthető így, mert az a tényállásban írtakkal ellentétes lenne. Semmilyen bizonyíték nem áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy a vádlott ölési cselekményét - a szúrást - a pénzszerzési célzat mellett a felelősségre vonás alóli kibúvás motiválta volna. A kamera felvételéből éppen az állapítható meg, hogy csak a szúráskor - az irányzottsága mellett annak erejéből és a pénzszerzési célzatból következően - állt fenn a sértett életének kioltása iránti egyenes szándék. Ezt követően azonban a szúrást már nem ismételte meg és a sértettet más módon annak ellenére sem bántalmazta, hogy a sértett mozgásában szemmel látható változás ekkor még nem következett be, semmi nem utalt arra, hogy a szúrás következtében életét veszti. Vagyis a sértett bezárását ekkor már nem az élet kioltására irányuló akárcsak eshetőleges szándék, hanem az motiválta, hogy ne tudjon kijutni a fülkéből és ne tudja követni a vádlottat. Az aljas indokból elkövetés mint a célzat, így nem kapcsolódik az ölési cselekményhez, hanem valóságos anyagi halmazatban a korábban véghezvitt élet elleni cselekménnyel a személyi szabadság megsértésének minősített esetét valósítja meg. A szúráskor ugyanis kétség kívül fennállt a sértett megölését célzó egyenes szándék, a bezárásakor azonban már eshetőleges ölési szándéka sem volt a vádlottnak, ehelyett egy újabb, másik bűncselekményt követett el. A fellebbviteli főügyészség e körben helyesen hivatkozott a BH.1988.387. számú eseti döntésére, melyben hasonló tényállásnál a Legfelsőbb Bíróság kimondta, hogy amennyiben a sérüléseket szenvedett sértett bezárása és a kulcs elvitele azért történik, hogy a vádlott az általa elkövetett bűncselekmény miatti felelősségre vonást elkerülje, úgy a személyi szabadság megsértésének bűntette aljas indokból elkövetettnek minősül. A sértett fülkéből való kijutását ugyanis a vádlott - saját elmondása szerint is - azért akadályozta meg, hogy ne tudja követni őt, vagyis cselekményét ne tudja leleplezni.

A személyi szabadság megsértése minősített esetének megállapítása a kettős értékelés tilalmát nem sérti, mert erre csak akkor lehetne következtetni, ha a vádlott az ölési cselekményt - a szúrást - hajtotta volna végre aljas indokból, a felelősségre vonás elkerülése érdekében. Ilyen megállapításra azonban az előbb hivatkozottak szerint nincs ténybeli és jogi alap.

A vádlott utócselekménye is a felelősségre vonás elkerülésének szándékát erősíti. A vádlott ugyanis amikor a hírekből a bűncselekmény elkövetéséről értesült, a haját levágatta és addig viselt fülbevalójának további használatát mellőzte.

Az előbbi indokok alapján a Fővárosi Ítélőtábla a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlott által elkövetett személyi

szabadság megsértésének bűntettét - az ügyészi indítványnak helyt adva - a Btk. 175. § (1) bekezdés a./ pontja szerinti aljas indokból elkövetettnek minősítette.

A vádlott és védő enyhítésre irányuló fellebbezése sem alapos.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés - a minősített eset büntetési tételére (10-től 15 évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés) és arra, hogy a halmazatra tekintettel akár 20 évi határozott tartamú szabadságvesztés is kiszabható lett volna -
inkább enyhének, mint eltúlzottan súlyosnak tekinthető. Az ügyészi fellebbezés hiányában azonban az egyik legsúlyosabb bűncselekménnyel arányban álló büntetés kiszabására a másodfokú bíróságnak nem volt lehetősége. Így az elsőfokú bíróság ítéletét a fő- és mellékbüntetés kiszabása tekintetében a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróságnak az eljárás során lefoglalt tárgyakról rendelkezését a másodfokú bíróság akként módosította, hogy a 2 db. papírpénzként megjelölt és a cselekmény elkövetésekor a vádlott tulajdonát képező összesen 2.000 forint lefoglalásának megszüntetését mellőzte, a Be. 157.§ (1) bekezdése alapján a bűnügyi költség megfizetésének biztosításra visszatartotta.

Mellőzi a másodfokú bíróság az 1-8, 11-15, 18-22, 38-43 tételszám alatt bevételezett nyomok lefoglalásának a Be. 155.§ (8) bekezdése szerinti megszüntetését és megsemmisítését is, mivel az ügyben keletkezett DNS és egyéb minták megsemmisítése az eljárás jogerős befejezésekor sem tekinthető indokoltnak. Később e mintáknak az esetleges rendkívüli perorvoslatoknál jelentősége lehet. Ezért azokat kezelés végett a nyomozó hatóság részére rendelte kiadni.

Az elsőfokú ítéletben megállapított és a vádlott által fizetendő polgári eljárási illeték összege az alábbiak szerint módosult. Az illetékről szóló 1990. évi XCIII. számú törvény alapján a Fővárosi Bíróság helyesen állapította meg, hogy az eljárási illeték 6%-a alapján a vádlottat 19.140,- (tizenkilencezer-egyszáznegyven) forint illetékmegfizetési kötelezettség terhelné. Az Itv. 58.§ (1) bekezdés c./ pontja alapján azonban, ha az alperes a követelést az első tárgyaláson elismeri vagy az első tárgyalás előtt a követelést teljesíti, a megállapított illeték az eljárás egyébkénti illetékének a 10%-a. Tekintettel arra, hogy a vádlott a Kft. által 319.000,- forintra előterjesztett polgári jogi igényt nem vitatta, annak jogosságát elismerte, a mérsékelt illeték megállapítása indokolt. Így a másodfokú bíróság az általa fizetendő polgári eljárási illeték összegét 1.914,- (egyezer-kilencszáztizennégy) forintra mérsékelte.

A Btk. 99.§ (1) és (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította az elsőfokú ítélet kihirdetésétől előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Budapest, 2008. év október hó 9. napján

Dr. Nehrer Péter s.k. Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. Máziné Dr. Szepesi Erzsébet s.k.
a tanács elnöke előadó bíró bíró

A Fővárosi Bíróság 5.B.961/2006/48. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla 3.Bf.55/2008/7. számú ítéletével 2008. év október hó 9. napján jogerős és végrehajtható

, 2008. év október hó 9. napján

. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő